

XQ-102**005-004101****LL.M. (CBCS) HR & IHL (Sem.-I) Examination
January-2015****CHR-1001 : Jurisprudence & Human Rights : Lego Philosophical Perspectives
Paper – 1****Faculty Code : 005
Subject Code : 004101****Time : 2½ Hours]****[Total Marks : 70**

- સૂચના :** (1) દરેક પ્રશ્નનાં ઉત્તર મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં આપો.
Instructions : Write all the answers in main answer sheet.
(2) પ્ર.1 બહુવિકલ્પીય પ્રશ્ન છે.
Q-1 is multiple choice questions.

1. બહુવિકલ્પીય પ્રશ્ન :

10

M.C.Q.

(1) નીચે પૈકી કયું માનવ અધિકારોનું મૂળ છે ?

- (a) વૈશ્વિકરણ (b) ઔદ્યોગિકરણ
(c) ધર્મ (d) સામાજિક એકત્રીકરણ

Which of the following is a source of Human Rights ?

- (a) Globalization (b) Industrialization
(c) Religion (d) Social integration

(2) નીચે પૈકી કયું અધિકારોનું અંગ છે ?

- (a) ભૌતિક વસ્તુ (b) અધિકારની વિષયવસ્તુ
(c) અધિકાર ધરાવનારની ઉંમર (d) અધિકાર ધરાવનારનું લિંગ

Which of the following is a part of a Right ?

- (a) Physical objects (b) Object of Right
(c) Age of Right Holder (d) Sex of Right Holder

(3) કુદરતી કાયદાનું મૂળ શેના પર આધારિત છે ?

- (a) નૈતિક મૂલ્યો (b) સામાજિક સંબંધો
(c) નાગરીકનો ધર્મ (d) નાગરીકનો દરજ્જો

The origin of Natural Law theory is based on

- (a) Moral values (b) Social relations
(c) Religion of citizens (d) Status of citizens

(4) બેન્થામના ઉપયોગીતાવાદના સિદ્ધાંત મુજબ મનુષ્યનાં નિર્ણયો શેના પર આધારિત છે ?

- (a) ખુશી અને દર્દ (b) સ્ત્રી અને પુરૂષ
(c) ગુનો અને સજા (d) નફો અને ખોટ

As per Bentham's utilitarian theory decisions of an individual are based on

- (a) Pleasure and Pain (b) Men and Women
(c) Crime and Punishment (d) Profit and Loss

005-004101**1****P.T.O.**

(5) ન્યાયની થીયરીનો આધાર શેના પર છે ?

- (a) ન્યાયનાં પાંચ સિદ્ધાંતો (b) ન્યાયના ત્રણ સિદ્ધાંતો
(c) ન્યાયનાં બે સિદ્ધાંતો (d) ઉપરના કોઈપણ નહિ

The theory of justice is based on

- (a) Five principles of justice (b) Three principles of justice
(c) Two principles of justice (d) None of the above

(6) બેન્થમની યુટીલીટી થીયરીનો વ્યાપ કેટલો છે ?

- (a) અતિવિશાળ (b) વિશાળ
(c) સાંકડો (d) અતિ સાંકડો

What is the scope of Bentham's utility theory ?

- (a) Extremely wide (b) Wide
(c) Narrow (d) Extremely narrow

(7) એનાલીટીકલ સ્કૂલનાં સ્થાપક કોણ છે ?

- (a) જેરમી બેન્થમ (b) ઓસ્ટીન
(c) હોબ્સ (d) કેલ્સન

Who is founder of Analytical School ?

- (a) Jermy Bentham (b) Austin
(c) Hobbes (d) Kelson

(8) અધિકાર એટલે “કાયદેસર રક્ષિત હિતો” વ્યાખ્યા કોણે આપી ?

- (a) ઈરવીંગ (b) ડુગૈત
(c) સ્ટ્રેક (d) સાલમન્ડ

Who define right as “a legally protected interest” ?

- (a) Irving (b) Duguit
(c) Strake (d) Salmond

(9) લોકે _____ માં માને છે.

- (a) હસ્તાંતરણીય અધિકાર (b) અહસ્તાંતરણીય અધિકાર
(c) મૂળભૂત અધિકાર (d) સામાજિક અધિકાર

Locke believed in

- (a) Alilenable right (b) Malienable right
(c) Fundamental right (d) Social right

(10) ઈમ્યુનીટીનાં જુરલ કોરીલેટીવમાં શું છે ?

- (a) પાવર (b) ડિસેબીલીટી
(c) નો ક્લેઈમ (d) ક્લેઈમ

The Jural correlative of immunity is

- (a) Power (b) Disability
(c) No claim (d) Claim

2. માનવ અધિકારોનાં ઘડતરમાં ધર્મનો ફાળો સમજાવો. 14
Explain the contribution of Religion in shaping the concept of Human Rights.

અથવા/OR

માનવ અધિકારોનાં ઘડતરમાં કુદરતી અધિકારોના ખ્યાલનું મહત્વ સમજાવો.
Explain the importance of Neutral Rights theory in the evolution of Human Rights.

3. માનવ અધિકારનો અર્થ ક્રાન્સ્ટનના ક્ષેત્રનાં આધાર પર સમજાવો. 14
Explain how the meaning of Human Rights is derived from scope suggested by Cranston.

અથવા/OR

પોઝીટીવ થીયરી (હકારાત્મક સિદ્ધાંત) પર ચર્ચા કરો.
Discuss on the positive theory.

4. રાજ્ય અને સમાજનાં સંબંધમાં અધિકારો અને ફરજો પર નોંધ લખો. 14
Write a note on rights and duties in relation on the state and society.

અથવા/OR

માનવ અધિકાર સંરક્ષણ ધારા-1993 પર વિસ્તૃત નોંધ લખો.
Write a detail note on of Human Rights Protection Act – 1993.

5. ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે) 18

Write short note : (any two)

(1) ઓસ્ટીન

Austin

(2) રોસ્કો પોન્ડની સામાજિક સ્થાપના અને ઘડતરની થીયરી

Roscoe pond's theory of Social Engineering.

(3) જોન રાઉલ્સની ન્યાયની થીયરી

John Rawls theory of justice.

